

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 464/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Národný holdingový fond s. r. o.**, Karadžičova 2, Bratislava, IČO 31 384 943, zastúpenej spoločnosťou KUTAN & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Rajská 15/A, Bratislava, IČO 36 861 308, v mene ktorej koná advokát Mgr. Ján Kutan, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1614/2009 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 1614/2009 (ďalej len „napadnuté/exekučné konanie“). Zároveň si sťažovateľka uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie v sume 18 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako oprávnená podala 7. decembra 2009 návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému v 1. rade a povinnému v 2. rade. Okresnému súdu bola 8. decembra 2009 predložená žiadosť o udelenie poverenia v exekučnom konaní, ktoré bolo vydané 11. decembra 2009.

Dňa 28. apríla 2014 podal súdny exekútor na okresnom súde návrh na ustanovenie opatrovníka povinnému v 2. rade, a to pre nemožnosť doručovania. Tento návrh 17. júla 2014 súdny exekútor vzal späť.

Upovedomenie o začatí exekúcie bolo doručené 27. júna 2014 povinnému v 2. rade, ktorý následne 14. júla 2014 podal proti exekúcii námietky.

3. Sťažovateľka okresný súd viackrát urgovala (napr. 25. mája 2016, 18. júla 2018), aby vo veci námietok rozhodol. Okresný súd uznesením zo 17. decembra 2019 (ďalej len „uznesenie“) rozhodol o námietkach tak, že ich zamietol.

4. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala sťažovateľka 20. apríla 2021 sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predseda okresného súdu v prípise doručenom sťažovateľke 28. mája 2021 sťažnosť vyhodnotil ako dôvodnú. Okrem iného uviedol, že uznesenie bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručované na jeho adresu uvedenú v žalobe, pričom sa zásielka 28. mája 2020 vrátila ako nedoručená. Okresný súd uznesenie právnenému zástupcovi sťažovateľky opätovne doručoval až 22. apríla 2021. Súdnemu exekútorovi bolo uznesenie doručené 22. mája 2020 a povinnému v 1. rade 7. júna 2020. Povinnému v 2. rade bolo uznesenie doručované prostredníctvom mestskej časti, pretože má hlásený pobyt bezdomovca. Oznámenie o doručení uznesenia povinnému v 2. rade mestskou časťou bolo okresnému súdu zaslané 8. apríla 2021 s tým, že oznámenie o zásielke bolo zverejnené zákonným spôsobom v čase od 19. marca 2021 do 3. apríla 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta neprimeranú a neodôvodnenú dĺžku exekučného konania. Okresný súd o podaných námietkach proti exekúcii rozhodoval viac ako 5 rokov. Exekučné konanie tak od podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po vydanie uznesenia trvá viac ako 12 rokov. K porušovaniu jej označených práv stále dochádza, pretože exekučné konanie ku dňu podania ústavnej sťažnosti stále nie je skončené a taktiež neboli súdnemu exekútorovi doručené doložky právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia.

6. Podľa sťažovateľky nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní mala na jej pozíciu ako oprávnenej negatívny dopad. V dôsledku nečinnosti okresného súdu nemohol súdny exekútor vykonávať úkony, ktorými by uspokojil nárok sťažovateľky, pričom sa medzičasom finančná situácia povinného v 1. rade zhoršila a možno očakávať výrazné obmedzenie uspokojenia

pohľadávky. Tiež povinný v 2. rade sa stal bezdomovcom a je možné vyhodnotiť, že už ani nedisponuje majetkom, z ktorého by mohol byť nárok sťažovateľky uspokojený. V dôsledku prietáhov v napadnutom konaní zapríčinených nečinnosťou okresného súdu, keď bolo exekučné konanie „*viac ako 12 rokov paralyzované*“, sa nárok sťažovateľky stal nevymožiteľným. Z tohto dôvodu požaduje sťažovateľka priznanie finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu, resp. iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 438/2017, III. ÚS 171/2020, I. ÚS 247/2021).

9. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020).

10. Ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (napr. IV. ÚS 637/2013, II. ÚS 518/2014, II. ÚS 176/2019).

Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nedochádzalo k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných

prieťahov (napr. II. ÚS 55/02, IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, II. ÚS 464/2018). Tento právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 62 a 63; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

11. V danej veci ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh považuje za preukázané, že v čase, keď sa sťažovateľka obrátila so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd (28. júl 2021), bola právna vec sťažovateľky v merite veci (rozhodnutie o námietkach, pozn.) právoplatne skončená. Telefonickým dopytom na okresnom súde ústavný súd zistil, že doložka právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia bola súdnemu exekútorovi doručená elektronickou formou 8. mája 2021. Napriek tomu, že napadnuté konanie, pokiaľ ide o dĺžku rozhodovania a proces doručovania uznesenia, neprebiehala v súlade s požiadavkou na postup súdu bez zbytočných prieťahov, sťažovateľka sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátila v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k označenému konaniu okresného súdu nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel (obdobne I. ÚS 572/2017, II. ÚS 433/2018, II. ÚS 36/2021).

12. Keďže sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní, ktoré bolo na okresnom súde pred doručením jej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu skončené vydaním uznesenia, ktoré je právoplatné a vykonateľné, je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde tvrdené porušovanie sťažovateľkou označeného práva už netrvalo.

13. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že napadnuté konanie trvá viac ako 12 rokov („od podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po doručenie rozhodnutia o námietkach proti exekúcii“), ústavný súd dodáva, že je potrebné rozlišovať medzi rozhodovaním o jednotlivých návrhoch v rámci exekučného konania ako takého. Okresný súd nie je štátnym orgánom, ktorý vykonáva samotný výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu (výnimkou je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých). Právomoc okresného súdu rozhodovať v exekučnom konaní, teda zasahovať do exekúcie vedenej súdnym exekútorom, nastáva až po splnení zákonom ustanovených podmienok. Po právoplatnom rozhodnutí okresného súdu v konkrétnej veci, t. j. o jednotlivom návrhu v rámci exekučného konania, sa jeho ingerencia do exekučného konania končí, až kým znovu nevznikne potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval ako exekučný súd. Sťažovateľka namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania bez bližšieho odôvodnenia, v čom mala spočívať nečinnosť okresného súdu v čase pred podaním námietok proti exekúcii.

14. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že podmienky na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie splnené neboli, a preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu